

کارآفرینی و تعاون

تألیف:

دکتر جعفر هزارجریبی

ع و یات عامی دانشگاه علامه طباطبائی

حمید اقامی زارع

سرشنا: مزا جریبی، جعفر، ۱۳۴۴-
 عنوان و نام پدید آور: رافعی و ژن/ جعفر هزار جریبی، سمیرا قاسمی زارع.
 مشخصات نشر: بهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۵۲۵ ص. ۲۲/۱-۱۶/۵، م. س.
 فروست: انتشارات دانش نامه علامه طباطبائی؛ شماره نشر ۳۸۷.
 شابک: ۴-۲۲۱-۲۱۷-۹۶۴-۹۶۰-۲۶ تومان
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۴۹۲ - ۴۷۷
 موضوع: کارآفرینی
 موضوع: Entrepreneurship
 موضوع: تعاون
 شناسه افزوده: Cooperation
 شناسه افزوده: قاسمی زارع، سمیرا، ۱۳۶۹-
 شناسه افزوده: دانشگاه علامه طباطبائی. معاونت پژوهشی
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ک ۴ هـ/ ۶۱۵ HB
 رده بندی دیویی: ۳۳۸/۰۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۴۲۷۲۵۳

کارآفرینی و تعاون

تألیف:

دکتر جعفر هزارجریبی

سمیرا قاسمی زارع

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شماره: ۲-۲۳۱-۲۱۷-۹۶۱-۹۷۸

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

ویراستار: دکتر اصغر اسمعیلی

صفحه‌آرا: فریده دیوباد

شمارگان: ۵۰۰

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ تهران، بزرگراه شهید همت،

دهکده المپیک، میدان ورزش

تلفن مرکز انتشارات: ۴۴۷۳۷۶۵۵ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

چاپ اول ۱۳۹۵ قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

فهرست

مقدمه

۱	فصل ۱: کلیات کارآفرینی و معاونی
۳	الف: کلیات کارآفرینی
۳	مقدمه
۴	کارآفرینی چیست؟
۶	کارآفرین کیست؟
۱۱	چه کسی می تواند کارآفرین باشد؟
۱۳	جنبه های اهمیت کارآفرینی
۱۵	پیشینه کارآفرینی
۲۲	سیر تاریخی مفهوم کارآفرینی
۲۶	کارآفرینی از نگاه اندیشمندان و محققان
۲۸	انواع کارآفرینی
۳۷	مهارت های کارآفرینی
۳۸	خانواده و کارآفرینی
۳۹	مراحل توسعه کارآفرینی در خانواده
۴۱	قابلیت های کارآفرینانه
۴۶	فرایند کارآفرینی
۵۰	چرخه کارآفرینی
۵۰	مراحل چرخه عمر کارآفرینی

۵۳	ویژگی های کارآفرینان
۵۳	ویژگی های روانشناختی کارآفرینان
۶۱	ویژگی های جمعیت شناختی کارآفرینان
۶۶	ویژگی های کارآفرینان از دیدگاه های مختلف
۶۸	ب) کلیات تعاون
۶۸	مفهوم شناسی واژه تعاون
۷۰	شرکت تعاونی چیست؟
۷۳	اصول و ارزشهای تعاونی
۷۵	وجوه انحصاری تعاونی ها
۷۷	مبانی های اصلی و اولیه تعاون
۷۹	نقش تعاونی ها در توسعه
۸۳	اهداف، ضرورت ها، دلایل مزایای تشکیل تعاونی ها
۸۸	انواع شرکت های تعاونی
۹۰	تعامل میان تعاونی و کارآفرینی
۹۵	فصل ۲: خلاقیت و نوآوری
۹۷	مقدمه
۹۸	خلاقیت چیست؟
۱۰۰	فرایند خلاقیت
۱۰۴	عوامل مؤثر بر خلاقیت
۱۰۶	عناصر خلاقیت
۱۰۸	موانع خلاقیت
۱۱۳	راهکارهای تقویت خلاقیت
۱۱۶	تکنیک های خلاقیت
۱۲۹	نوآوری چیست؟
۱۳۰	فرایند نوآوری
۱۳۱	سطوح نوآوری
۱۳۴	اصول نوآوری

۱۳۵..... تفاوت خلاقیت و نوآوری

۱۳۶..... «چهار P» خلاقیت و نوآوری

فصل ۳: سازمان‌دهی کسب و کار..... ۱۳۹

مقدمه..... ۱۴۱

کسب و کار چیست؟..... ۱۴۱

هفت راز موفقیت در کسب و کار و کارآفرینی..... ۱۴۲

اجزای طرح کسب و کار..... ۱۵۳

اجزای طرح کسب و کار در تعاونی..... ۱۵۹

چرخه حیات کسب و کار..... ۱۷۳

انواع روش‌های کسب و کار..... ۱۷۵

فصل ۴: فرهنگ کارآفرینی..... ۲۰۳

مقدمه..... ۲۰۵

تعریف فرهنگ..... ۲۰۵

فرهنگ کارآفرینی..... ۲۰۶

ویژگی‌های فرهنگ کارآفرینی..... ۲۰۸

فرهنگ کارآفرینی در آموزه‌های اسلامی..... ۲۱۹

موانع کارآفرینی در کشورهای در حال توسعه (از جمله ایران)..... ۲۳۷

راهکارهای توسعه فرهنگ کارآفرینی..... ۲۳۹

فصل ۵: کارآفرینی اجتماعی..... ۲۴۵

مقدمه..... ۲۴۷

اهمیت کارآفرینی اجتماعی..... ۲۵۱

کارآفرینی اجتماعی چیست؟..... ۲۵۴

کارآفرین اجتماعی کیست؟..... ۲۵۷

مزایای کارآفرینی اجتماعی..... ۲۶۲

تمایز کارآفرینی تجاری و کارآفرینی اجتماعی..... ۲۶۳

۲۶۹.....	جایگاه کارآفرینی اجتماعی و کارکردهای آن
۲۷۳.....	ویژگی‌های کارآفرینان اجتماعی
۲۸۰.....	دیدگاه‌هایی در باب کارآفرینی اجتماعی
۲۸۱.....	انواع کارآفرینی اجتماعی
۲۸۴.....	عوامل حیاتی موفقیت در کارآفرینی اجتماعی
۲۸۸.....	ابعاد کارآفرینی اجتماعی
۲۹۰.....	عوامل موفقیت کارآفرینان اجتماعی
۲۹۲.....	عناصر و اجزای تشکیل‌دهنده کارآفرینی اجتماعی
۲۹۵.....	نظریه‌های کارآفرینی اجتماعی
۲۹۸.....	نوع‌شناسی کارآفرینی اجتماعی
۳۰۰.....	مدل‌های کارآفرینی اجتماعی
۳۰۱.....	الف) مدل چسبی کارآفرینی اجتماعی
۳۰۵.....	مراحل فرایند کارآفرینی اجتماعی
۳۰۷.....	منابع کارآفرینی اجتماعی
۳۰۸.....	تعاونی و کارآفرینی اجتماعی
۳۱۷.....	هم‌پیوندی کارآفرینی تعاونی و کارآفرینی اجتماعی
۳۲۱.....	فصل ۶: تعاونی‌ها و کارآفرینی
۳۲۳.....	مقدمه
۳۲۷.....	کارگروهی، شروع کارآفرینی
۳۳۵.....	تعاونی کارآفرینانه
۳۴۱.....	نکات مهم در تشکیل گروه کارآفرینی
۳۴۴.....	علل تشکیل تعاونی‌های کارآفرین
۳۴۵.....	تفاوت تعاونی‌های کارآفرین با سایر انواع تعاونی‌ها
۳۴۵.....	انواع شرکت‌های تعاونی کارآفرین
۳۴۶.....	نقش تعاونی‌ها در توسعه کارآفرینی
۳۵۳.....	تجارب شرکت‌های تعاونی کشورهای مختلف در توسعه کارآفرینی

۳۶۳	مزایا و دستاوردهای تعاونی‌های کارآفرین
۳۶۸	خدمات تعاونی‌های کارآفرین
۳۷۰	دستاوردهای تعاونی‌های کارآفرین در کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته
۳۷۳	آثار تعاونی‌های کارآفرین
۳۷۵	ویژگی‌های کارآفرینان بخش تعاون
۳۸۷	بنیان‌های رفتاری کارآفرینی جمعی
۳۹۱	کارآفرینی جمعی
۳۹۴	بهره‌گیری از روان‌داد کارآفرینی در تشریح کارآفرینی جمعی
۳۹۸	کارکرد کارآفرینی در دو بستر اقتصادی سودمحور و خدمت‌محور
۴۰۵	کارآفرینی راهبردی، رای به سه موفقیت شرکت‌های تعاونی
۴۱۴	حمایت‌های دولت در گسترش کارآفرینی تعاونی
۴۱۵	راه‌های توسعه کارآفرینی در بخش تعاونی

فصل ۷: آموزش کارآفرینی ۴۱۷

۴۱۹	مقدمه
۴۲۱	آموزش کارآفرینی
۴۲۶	ماهیت آموزش کارآفرینی
۴۳۰	اهداف آموزش کارآفرینی
۴۳۱	اهمیت آموزش کارآفرینی
۴۳۳	امکان‌پذیری آموزش کارآفرینی
۴۳۵	تجارب آموزش کارآفرینی در کشورهای مختلف
۴۳۸	ریافت‌های آموزش کارآفرینی
۴۴۰	اهداف دوره‌ها و برنامه‌های آموزش کارآفرینی
۴۴۴	فراگیران آموزش کارآفرینی
۴۴۶	سطوح مختلف دوره‌های آموزش کارآفرینی
۴۴۷	نقش آموزش و پرورش در توسعه کارآفرینی
۴۵۴	نقش آموزش عالی در آموزش کارآفرینی

۴۵۷.....	مشاغل کارآفرینانه و آموزش آن
۴۶۲.....	تعاون و آموزش
۴۶۴.....	آموزش کارآفرینی در تعاونی‌ها
۴۶۴.....	اهداف آموزش کارآفرینی در بخش تعاون
۴۶۶.....	محتوای دوره‌های آموزش کارآفرینی بخش تعاون
۴۶۹.....	روش‌های آموزش کارآفرینی در تعاونیها
۴۷۲.....	الزامات ساختاری برای آموزش کارآفرینی در ایران
۴۷۳.....	نتیجه‌گیری و پیشنهادها برای ایجاد و توسعه شرکت‌های تعاونی کارآفرین

۴۷۷..... منابع و مآخذ

۴۹۳..... نمایه

مقدمه

کارآفرینی عامل محرک و موتور توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است. کارآفرین منتظر سرمایه‌گذاری و ایجاد شغل از طرف دولت نیست، او خود با شناخت صحیح از فرصت‌ها و استفاده از سرمایه‌های بالقوه اجتماعی را فراهم نموده و با سازمان‌دهی و مدیریت منابع، ایده خود را عملی می‌نماید. تعاون در معنای وسیع آن، همکاری، کمک، معاونت و اشتراک مساعی در رفع نیازمندی‌های همگانی است و در این میان شرکت‌های تعاونی نیز یک واحد اقتصادی، اجتماعی است که به وسیله گروهی که از خدمات آن استفاده می‌کنند، تأسیس شده است. شالوده این شرکت‌ها بر روی دموکراسی بنا شده و اداره آن به وسیله اعضا انجام می‌شود. ارتباط بین کارآفرینی و تعاون برای اولین بار در این کتاب مورد بحث قرار گرفته است. فصل مشترک کارآفرینی و تعاون، توجه به عامل انسانی است که بیش از سرمایه اقتصادی مورد توجه است. تعاونی‌ها از طریق همکاری با یکدیگر در سازمان محلی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی به اعضای خود به مؤثرترین طریق خدمت کرده و نهضت تعاونی را تقویت می‌کنند. امروزه تعاون اهرم مناسبی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی به شمار می‌رود که می‌تواند در بهره‌وری بهینه از شرایط زندگی، کار و تولید و ارتقای سطح درآمد و وضعیت اجتماعی جامعه مؤثر باشد و کارآفرینی همان فرایند تأسیس یا توسعه کسب و کار، بر مبنای یک فکر و ایده نو است.

کارآفرینان در توسعه اقتصادی جامعه از جایگاه و اهمیت ویژه‌ای برخوردارند؛ آن‌ها با بهره‌گیری از نیروها و استعدادهای خود قادرند حتی تهدیدات و تنگناهای محیطی را به فرصت‌های طلایی تبدیل کنند و در شرایط سخت اقتصادی مانند جنگ، تورم و... به بهره‌برداری از فرصت‌های جدید دست یابند. صاحب‌نظران و جامعه‌شناسان به آثار و نقش‌های کارآفرینان در جامعه وقوف کامل دارند و آن‌ها را عاملان اشتغال‌زایی، انتقال فناوری، تعادل در اقتصادهای پویا، کاهش بوروکراسی اداری، سامان‌دهی منابع و استفاده بهینه از آن‌ها می‌دانند. کارآفرینان می‌توانند عامل تولید سرمایه محسوب گردند و باعث تحول، تجدید حیات ملی و محلی در جامعه شوند؛ زیرا کارآفرینی فراتر از شغل و حرفه است. کارآفرینان با شناخت و ایجاد و گسترش بازارهای جدید به ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاری بر سر آموخته‌های می‌پردازند و نقش و وظیفه مشخصی را در یکپارچگی و ارتباط بازارها و رفع شکاف‌ها، تنگناهای بازار و اجتماع ایفا می‌کنند. در واقع می‌توان اذعان داشت که کارآفرینان و سازندگان کارآفرین با قبول مسئولیت اجتماعی خود، هم به خواسته‌های جامعه و هم به سیاست‌های دولت پاسخ مثبت داده‌اند.

این نوشته براساس پژوهش‌ها، تحقیقات و تحریرات نویسنده‌گان و با استفاده از منابع متعدد و مؤثر اذعان دارد، کارآفرینی و سبب‌ها و حوزه تخصصی در خدمت تربیت سرمایه‌های انسانی بالنده هستند و مهم‌ترین کارکرد آن توجه به ویژگی‌ها و خصوصیات نیروی کارآفرین و فعال در عرصه همگرایی و همراهی کارآفرین و تعاون است. در همین راستا، تألیف کتاب آموزشی حاضر برای مقاطع مختلف دوره‌های آموزشی علوم اجتماعی به‌ویژه دوره‌های آموزشی تعاون و رفاه اجتماعی و کارآفرینی توصیه می‌شود.

دکتر جعفر جبارجریبی

استاد دانشگاه علامه طباطبائی

تهران، ۱۳۹۵